

Van: Bergkerk, Maranathakerk, buurt-en-kerkhuis Bethel

Afscheid

Wat voor afscheid wil je? Ik wil goed afscheid kunnen nemen, was mijn reactie. En dat is gebeurd. In de afgelopen maanden heb ik allerlei delen van mijn werk afgesloten

en overgedragen. Hoe dichterbij mijn afscheidsdienst kwam, hoe meer werk al afgesloten was. En dat was goed. De afscheidsdienst met zoveel gemeenteleden die eraan meewerkten was voor mij bijzonder. Zo, zittend in een kring, verbonden met elkaar, verbonden met de Eeuwige,

met het Licht van Christus en de aloude Woorden in de Bijbel van Wijsheid en Nabijheid in ons midden!

Ik heb me in de afgelopen maanden heel erg gerealiseerd hoe bijzonder het cadeau is geweest, dat de wijk-

gemeente Den Haag-West gekregen heeft in de 1 fte extra voor 5 jaar. Natuurlijk een cadeau dat te maken heeft met de krimp in de kerk, maar die krimp is een realiteit waar we niet omheen kunnen. We kunnen maar beter daar goed mee om leren gaan. En dan is 5 jaar 1 fte extra een cadeau!

Het heeft mij gebracht dat ik 5 jaar in uw midden mocht werken. En zoals ik zei: dat zijn 5 goede, mooie jaren geweest, waarin het soms best moeilijk was. En dan ga je weg, zeg je iedereen gedag! Zijn er goede woorden ge-

sproken, veel waardevolle woorden! Dank u wel! En dan het cadeau aan mij, overweldigend. Ik spaarde al een tijdje voor een elektrische fiets, die heb ik nu mede dankzij u kunnen kopen. Ik heb nu tijd om meer te fietsen en niet bij alles de auto te pakken, en met een elektrische fiets is dat een stuk fijner, hier in de Hoekse Waard.

Het ga u goed als wijkgemeente Den Haag-West en alle goeds voor een ieder persoonlijk!

Met een hartelijke groet,
Sity Smedinga

Zomerkamp-filmavond

Zaterdag 25 januari kun je komen kijken naar de kampfilm van het Natuurkamp in Putten van de afgelopen zomer. Het is beneden in de Bergkerk, het begint om 19 uur. Natuurlijk leuk als je bent mee geweest, maar ook als je komende zomer mee wilt naar Luyksgestel, kun je komen kijken. Je kunt dan zien wat we doen op kamp en hoe het allemaal gaat.

Nelleke van Kooij

Slechte beslissing

Dat is het thema bij het Verhalencafé op vrijdag 10 januari, 15-17 uur in Bethel. Niet altijd pakken de keuzes die wij maken even goed uit. Niet elke beslissing die wij nemen, pakt even goed uit en soms kunnen er ook behoorlijke zeperds bij zitten. Zeker met een beetje afstand kunnen deze onfortuinlijk aflopende beslissingen materiaal voor fantastische verhalen zijn. Om die te vertellen, daar hebben wij het Verhalencafé voor! Hier kunnen deelnemers verhalen uit hun verleden vertellen. Kort of wat langer, vermakelijk of diepzinnig, meesterlijk of eenvoudig verteld, dat maakt niet uit. Neem graag een foto of voorwerp mee – en wie alleen wil luisteren is natuurlijk ook van harte welkom! Voor koffie, thee en gezelligheid is gezorgd.

ds. Axel Wicke

Vrijwilligersbijeenkomst

De kerkenraad van Den Haag-West wil graag haar waardering tonen aan de vrijwilligers, die zich regelmatig inzetten voor al het werk dat in onze gemeente te doen is. Daarom nodigt zij hen uit voor deze bijeenkomst op zaterdag 8 februari van 16 tot 18 uur in buurt-en-kerkhuis Bethel. Wij willen onder het genot van een hapje en een drankje elkaar ontmoeten en in gesprek komen. Op deze wijze werken wij aan een hechte gemeenschap. Wij proberen iedereen persoonlijk te benaderen, maar mochten wij u niet kunnen bereiken, u bent op deze wijze hiervoor uitgenodigd. Het is voor ons handig te weten op hoeveel mensen wij kunnen rekenen. U kunt door middel van een berichtje naar Aaltje Visser of naar mij zich aanmelden.

Ineke Rog, ineke.ammeraal@gmail.com, 06-44 24 60 45

Aaltje Visser, elsevis@hotmail.com, 06-28 80 69 06

Ineke Rog-Ammeraal

Bazaar 2020

We gaan weer beginnen met de voorbereidingen voor de bazaar 2020 die plaatsvindt op vrijdag 4 september en zaterdag 5 september! De eerste inleverdag van dit jaar is zaterdag 11 januari. U kunt dan tussen 10 uur en 12 uur uw overvloedige spullen komen brengen in de Maranathakerk: boeken, muziek, schoenen, kleding, servies, keukenspullen, brocante, handwerk materiaal, sieraden, kinderspeelgoed, (nog bruikbare!) elektronica, enzovoort. Begin januari wordt beslist of we voldoende boeken hebben om op 21 maart weer een Boek & Bar te kunnen doen. U leest dat in de volgende Wijkkrant. De volgende inleverdagen zijn op de zaterdagen 29 februari, 4 april, 6 juni, 22 augustus en 29 augustus, steeds 10-12 uur.

Dringend verzoek: wilt u geen spullen tussentijds brengen? Als u iets wilt brengen, maar niet in staat bent om te komen op de inleverdag of op de vermelde tijd, neemt u dan – graag tijdig tevoren – contact op met mij of Jan Goossensen om daarvoor een oplossing te zoeken. Voor bijzondere situaties, bv bij verhuizing, als een huis wordt leeggeruimd, kunt u contact opnemen met mij (070-346 34 43, 06-10 16 90 59, cfm.gijsbers@planet.nl) of Jan Goossensen (jangoossensen@ziggo.nl).

Carolien Gijsbers

Vrijwilligers voor tentoonstelling

Donderdagmiddag 30 januari, vanaf 15.30 uur, wordt in Bethel de uitga-ve van het boek 'Dat wonderlijke kerkasiel – de non-stop viering in de Haagse Bethelkapel' (uitgeverij Skandalon) gepresenteerd en gevierd. Tegelijkertijd wordt dan de expositie geopend van Hansa Versteeg, maker van het schilderij Madonna del Mare Nostrum (zie afbeelding), dat een icoon van het kerkasiel werd. Zijn bijzondere werken zullen bij ons een maand lang te zien zijn. Voor de te verwachten grote belangstelling willen we onze openingstijden verruimen. Daarvoor zoeken we vrijwilligers, die enkele middagen in februari bezoekers kunnen ontvangen. Wie dat wil, kan zich aanmelden bij mij, kbruins@stekdenhaag.nl of 070-318 16 56.

Klaas Bruins

Aankondiging

Gemeenteberaad 2 februari 2020

In aansluiting aan de gezamenlijke dienst in de Bergkerk

Samen zingen

Fietsend door onze stad trof ik ergens in Waldeck (waar de straten vernoemd zijn naar mensen uit de wereld van de muziek) een bijzonder verkeersbord. Geen verbodsbord, geen waarschuwbord, maar een oproep.

Op dit bord stond de tekst: 'Zangfietspad' (zie foto). Erbij een afbeelding van een zingend persoon op een fiets, zelfs met microfoon, met geluidsversterking, het mag gehoord worden, dat is duidelijk.

Eronder de tekst: 'Hier mag je officieel (mee)zingen op de fiets'.

En het bord lijkt ook iets te weten van onze gêne om hardop te zingen in het openbaar en van de neiging om maar snel je mond te houden als er iemand passeert.

Want de tekst vervolgt: 'Geen vreemde pauzes meer in je liedje omdat er iemand langsfiets'.

Een bord waarvoor je graag even van je fiets stapt!

Een uitnodiging om te zingen en te blijven zingen, om mee te zingen met anderen, om je aan te laten steken door hun zanglust, je te laten inspireren door hun lied.

In het boek 'Groene Theologie' van Trees van Montfoort, theologisch boek van het jaar 2019, gaat het ook over zingen. Zij benadrukt dat in de Bijbel niet alleen mensen zingen, maar dat heel de schepping zingt!

Dat hoor je bijvoorbeeld in psalm 148: 'Loof de Eeuwige, zeemonsters en oceanen, vuur en hagel, sneeuw en stormwind, bergen en heuveltoppen, bomen en planten, wilde en tamme beesten, alle kleine diertjes en alle vogels.'

Pas na deze opsomming worden ook de mensen genoemd: mensen hoog en laag, jong en oud.

We zijn blijkbaar onderdeel van een veel groter koor.

Als mensen denken we vaak (bewust of onbewust) boven de dieren en dingen te staan, als heersers en beheerders, gebruikers, scheppers, consumenten, producenten, makers, bedenkers, doeners, maar zo'n psalm tekent ons veel meer als mede-schepselen, als deel van het grote geheel, levend samen met en in verbondenheid met al wat leeft.

Een mooi beeld, vind ik:

allemaal lid van het grote koor van de schepping, naast mij een bloem, boven mijn hoofd een insect, aan de andere kant een koe, en op de achterste rij de bergen en heuvels, de koralen en oerwouden.

Voor Trees van Montfoort zijn deze en andere teksten een bron voor groen geloven en een motivatie om duurzaam te leven –in verbondenheid met al wat leeft: samen zingen, méézingen, met al het geschapene.

De auteur komt bij ons op bezoek dit jaar. Zelf herlees ik op dit moment haar boek, en neem u er graag in mee, zie het activiteitenoverzicht in deze Wijkkrant. Daar vindt u nog veel meer moois om samen te doen. Een goed en zanglustig nieuwjaar gewenst!

Martine Nijveld

MELKHANDEL HABETS

Voor al uw dagverse Zuivel deur aan deur in uw Vogelwijk en omgeving.
Ook voor horeca en groot verbruik
G. Habets, tel. 397 61 03

Gediplomeerd **PEDICURE**
A.J. van Kempen-Jol

Patrijslaan 3, Den Haag Tel. 070 - 3106190

Permanente Educatie

Ook als predikanten doen we aan 'levenslang leren'. In het kader van de Permanente Educatie ga ik in de maanden januari t/m maart vijf maandagen naar Utrecht voor de cursus 'Spelen met zin'. Als predikant ben je altijd weer in gesprek met mensen over ervaringen, die hun leven ontregelen. Ervaringen van eenzaamheid en rouw, maar ook van verliefdheid en nieuw begin. In deze cursus wordt gewerkt met een dialoogspel, dat ontwikkeld is door Christa Anbeek, hoogleraar theologie aan de VU. Het reikt een weer andere manier aan om met elkaar goede gesprekken te voeren. Ik ben er nu vooral heel nieuwsgierig naar. T.z.t. kan ik er vast meer over vertellen.

Martine Nijveld

Kring Krant en Bijbel

'Krant en Bijbel' is een gesprekskring. Onder het genot van een kop koffie en wat lekkers praten wij over actuele maatschappelijke thema's die ons op het hart liggen en, waar mogelijk, proberen wij deze met behulp van Bijbel en de christelijke traditie te verdiepen. Dit gebeurt in een ontspannende sfeer, wij delen onze gedachten en gevoelens en discussiëren niet. Er is geen noodzaak om een ander te overtuigen, maar wel de opluchting, dat wij de thema's die op tafel komen, niet moeten oplossen.

Heeft u zin om een of meerdere keren mee te praten, u bent van harte welkom. Neem gerust een thema, een krantenartikel, een citaat uit de Bijbel of een ander boek of een preek die u geraakt heeft mee. En als je niet zo'n prater bent, komen om alleen te luisteren is ook prima.

We komen voor de eerste keer onder (gespreks-)begeleiding van ds. Axel Wicke op woensdag 8 januari in een benedenzaal van de Bergkerk (toegankelijk via de buitentrapp of via de hoofdingang van de kerk) bij elkaar. Let op: de nieuwe aanvangstijd is 11 uur!

ds. Axel Wicke

Inzamelingsactie voor BuurtAED

En AED in de buurt is van levensbelang, want snel handelen bij een hartstilstand kan levens redden. Een AED is een apparaat dat met een schok het hart weer aan het pompen kan brengen bij een hartstilstand. Bethel heeft geen AED en er is er ook niet één in de omliggende straten. Daarom gaan we in januari/februari een inzamelingsactie via buurtAED.nl (Hartstichting) houden onder onze burens in de omliggende straten en onder de bezoekers van Bethel. Als er gemeenteleden zijn die ook wat willen geven kan dat via bankrekeningnummer NL83 INGB 0009 5168 45 t.n.v. Stek – Stichting voor Stad en Kerk te Den Haag o.v.v. BuurtAED Bethel.

Klaas Bruins

Uit de kerkenraad

Op 2 februari 2020, na afloop van de gezamenlijke viering in de Bergkerk, wil de kerkenraad u graag bijpraten over de gesprekken die in de kerkenraad plaatsvinden over de toekomst van onze gemeente. Daarom hebben wij aansluitend aan de dienst een gemeenteberaad gepland. Wij hopen van harte dat u daar allemaal naar toe komt. In de loop van de maand januari zal de kerkenraad een agenda voor dit gemeenteberaad publiceren. Voor nu wensen wij u een gezegend nieuwjaar toe.

Namens de wijkkerkenraad,
Jan Kouwenberg, scriba

KidsTime-middagen

Op zaterdag 16 november deden we een quiz, waarbij je alleen ja of nee mocht zeggen. Dat was moeilijker dan je dacht! Op deze dag kwam ook Sinterklaas aan in ons land en hij had voor ons al een brief en een zak met cadeautjes verstopt. Door het spelen van het ja/nee spel kwamen we erachter waar de zak verstopt was. We aten een lekker broodje worst en een pannenkoek toe.

Op 27 november gingen we slangen maken. Het huidje was er al en met stukjes stof kon je de slang maken zoals je het zelf mooi vindt. We aten lekkere bami en nasi en een banaan of mandarijn als toetje.

Nelleke van Kooij

Wij gedenken

Johannes Dirk (Joop) Leeuwendal (16 april 1927 - 7 december 2019)

Op 13 december hebben we in de Maranathakerk het leven herdacht van Joop Leeuwendal. Joop werd 92 jaar. Samen met Greet, kinderen en (achter-)kleinkinderen hebben we stilgestaan bij zijn lange leven. We zongen liederen van het lijstje dat Joop voor dit uur had gemaakt. We hoorden de trouwtekst, die Joop en Greet 67 jaar geleden meekregen: 'Mijn gebod is dat jullie elkaar liefhebben, zoals ik jullie heb liefgehad' (Johannes 15: 12). Een tekst die paste ook bij Joops leven, bij zijn liefde, zorgzaamheid, inzet en trouw. Hij wás er, genietend van samen, een praatje, met de één over dit, met de ander over dat, rustig en betrouwbaar: je kon op hem bouwen.

Zo hebben we Joop ook in de kerk mogen kennen. Vele jaren deed hij daar van alles en nog wat, een tweede carrière na zijn pensioen: van kopiëren tot klokkenluiden, van commissie van ontvangst en bazar tot collecteren. Joop was van het doen: hij zág wat er opgepakt moest worden - en pakte dat ook op. Dat was hij van kind af aan ook zo gewend geweest, meewerkend in de zaak van zijn ouders.

Op de voorzijde van liturgie en rouwkaart stond een afbeelding van de boog in de Maranathakerk met de woorden 'Zie, ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld'. Met die woorden hebben we Joop laten gaan. Veel heeft hij gegeven, veel nagelaten, hij moge rusten in vrede. We wensen Greet en familie alle goeds!

Martine Nijveld

Vrome Freule

– de kerk, maar dan wel in een kroeg...

Ook de maand januari biedt meer dan voldoende aanleidingen om gezellig bij elkaar te komen! Gezamenlijk op het nieuwe jaar proosten, samen terug te kijken op de afgelopen feestdagen en om samen plannen te smeden voor het nieuw begonnen jaar. Iedereen is welkom. Als je wilt, kan je een krantenartikel, een prent, een citaat uit een boek, iets wat je heeft geraakt of bezighoudt meenemen. Op donderdagavond 16 januari, vanaf ca. 20 uur, ontmoeten wij elkaar weer bij deze vorm van kerkzijn in eetcafé De Freule, Fahrenheitstraat 558 (tegenover de HEMA). U/jij ben van harte welkom en neem graag een vriend(in) of kennis mee!

ds. Axel Wick

égards
uitvaart

erik c. cox

[DAG EN NACHT]

06 19 538 402

egardsuitvaart.nl

den haag

Activiteitenprogramma voorjaar 2020

Dit katern biedt u een overzicht van de bijzondere activiteiten die de komende maanden gepland staan in Bergkerk, Maranathakerk en buurt-en-kerkhuis Bethel: bekende activiteiten, maar ook nieuwe.

Ze zijn gerangschikt in vier categorieën: Ontmoeting, Beleving, Bezinning & Verdieping en Zorg voor elkaar. De categorie 'Beleving' is verdeeld in twee subcategorieën: Muziek en Vieren, zingen, gedichten lezen en films kijken. Aan het eind van dit overzicht staat nog een aankondiging van onze themamaand 'Vrijheid, blijheid?!' tussen Pasen en Pinksteren.

Al met al hebben we samen zo, elke keer weer, verrassend veel te bieden, voor u en voor velen in de stad: activiteiten waar veel plezier, smaak, gezelligheid, schoonheid, verrassende ontmoetingen, kennis, wijsheid aan mee te maken valt. Maak er gebruik van en nodig ook anderen uit dat te doen.

Klaas Bruins, Martine Nijveld, Axel Wicke

Ontmoeting

Maaltijden

Andere, heel verschillende mensen leren kennen, contacten opbouwen, de gezelligheid van samen eten beleven, je op de duur gekend weten: dat kan bij de wekelijkse maaltijden bij Bethel. Bij de wekelijkse maaltijden op dinsdag wordt er vlees gegeten. Dat geldt ook voor de laatste vrijdag van de maand. De tweede en vierde donderdag van de maand is het menu vegetarisch.

Aanvangstijd: 18 uur

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel

Kosten: € 5

Opgeven: tot een dag van te voren bij maaltijden@betheldenhaag.nl, 070-318 16 56

De Vrome Freule

"Zeker is er meer tussen hemel en aarde! Maar daarvoor moet je toch niet naar de kerk!?" "Waar kan ik eens gezellig over spiritualiteit en geloof praten, in de kerk is het gelijk zo serieus...?" "Waar kan ik een predikant in mijn gewone leven ontmoeten?" Deze en soortgelijke vragen deden: 'De Vrome Freule' ontstaan, dé kroegavond met diepgang! Avonden om te kletsen, 'de' kerk, een predikant en anderen te ontmoeten, elkaar en misschien jezelf beter te leren kennen. Van borrelpraat tot diepgrondige discussies is alles mogelijk. Van levenskunstenaar tot flierefluiter, van barfly tot kerkmuis, van filosoof tot twitteraar – iedereen is welkom. Als je wilt, kan je een krantenartikel, een prent, een citaat uit een boek, iets wat je heeft geraakt of bezighoudt meenemen.

Data en tijd: 16 januari, 20 februari, 19 maart, 16 april, 21 mei en 18 juni vanaf 20 uur

Plaats: in eetcafé de Freule, Fahrenheitstraat 558

Informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@bethelkapel.nl, twitter: @elzix, www.betheldenhaag.nl

Buurtkoffie Bethel

Een uurtje koffie of thee drinken met andere buurtbewoners, elkaar leren kennen, gezelligheid beleven, soms ook lief en leed delen, een goed gesprek voeren of afspreken om samen iets te ondernemen: dat gebeurt allemaal bij de buurtkoffie. Het is een plek waar mensen elkaar gastvrij ontvangen en waar u zich gauw thuis zult voelen.

Data en tijd: iedere donderdag van 9.30-11.30 uur

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel

Kosten: vrijwillige bijdrage

Buurtkoffie Maranathakerk

Trek in een 'bakkie'? Ga op woensdagochtend gezellig koffie drinken in de Maranathakerk. Met bovendien op elke eerste woensdag van de maand levende muziek. Koffie en muziek zijn gratis.

Data en tijd: elke woensdag, 10-12 uur

Plaats: Maranathakerk

Gemeentemaaltijd Maranathakerk

Op de tweede woensdag van de maand kan iedereen (ook stadgenoten die geen gemeentelid zijn) deelnemen aan de gemeentemaaltijd. Vanaf 17 uur is de kerk open voor een aperitief en om 18 uur gaan we aan tafel. De maaltijd, door vrijwilligers bereid, is inclusief toetje en koffie.

Data en tijd: 8 januari, 12 februari, 11 maart, 8 april, 13 mei, 10 juni, vanaf 17 uur

Kosten: € 5

Opgeven: intekenlijst hangt in de hal. Of bel Nell de Vries: 070-352 14 78

Creacub

Heerlijk bezig met je handen, een gezellige club van ouderen, uitsluitend vrouwen, die het heerlijk vinden om samen te knutselen en te handwerken. En daar hoort af en toe een leuk uitje ook bij: dat is de creacub. Misschien iets voor u? Kom eens langs om de sfeer te proeven.

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel

Data en tijd: elke dinsdag van 10-12 uur

Kosten: € 1 per keer

Verhalencafé

Wie vertelt of luistert nou niet graag naar verhalen? Kinderen vertel je een verhaal voor het slapengaan. Als wij iets leuk meemaken, willen wij het doorvertellen. Onze herinneringen slaan wij op als verhalen. Kortom: Er is geen leven zonder verhalen! Onze schat aan verhalen is een kostbaar bezit en het is waardevol en ook heel erg leuk om daarbij stil te staan!

Kom daarvoor naar het Verhalencafé in het buurt-en-kerkhuis Bethel, altijd op de 2e vrijdag van de maand tussen 15 en 17 uur! Rond een onderwerp kunnen deelnemers verhalen uit hun verleden vertellen. Kort of wat langer, vermakelijk of diepzinnig, meesterlijk of eenvoudig verteld, dat maakt niet uit. Neem graag een foto of voorwerp mee – en wie alleen wil luisteren is natuurlijk ook van harte welkom! Voor koffie, thee en gezelligheid is gezorgd. De volgende onderwerpen staan januari t/m mei 2020 op het programma:

10 januari: Slechte beslissing – Niet altijd pakken de keuzes die wij maken even goed uit...

14 februari: Ramp of zegen – Als onduidelijk is, hoe iets uitpakt, kan ermee een goed verhaal beginnen...

13 maart: Vechten of vluchten – soms zet het leven ons voor deze keuze. Wat gaan we doen?

17 april (3e vrijdag v/d maand i.v.m. Goede Vrijdag): Rivalen – over de concurrentie-maatjes in ons leven en over hoe de wedstrijden met hen verliepen.

15 mei: Bij mij in de straat – over burens en typjes, ruzies en feestjes, relaties en eenzaamheid.

Laat je verrassen door verhalen van anderen en door zelf een verhaal(tje) bij te dragen!

Informatie: ds. Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@betheldenhaag.nl, www.betheldenhaag.nl

PraatMaal

In een ontspannen sfeer van een eenvoudige maaltijd van gedachten wisselen en je mening verder vormen over wat er speelt in het leven of in de samenleving; een plek waar de soep nooit zo heet wordt gegeten, als zij wordt opgediend. Dat zijn de kenmerken van het PraatMaal, een initiatief van de Haagse Dominicus en Bethel. De thema's zijn:

Donderdag 6 februari: Stadsvervoer; lopen-fietsen-ov-scooter-motor-auto in de stad Den Haag.

Den Haag wil het autogebruik verminderen en meer fietsen. Hoe zien wij dat?

Donderdag 5 maart: ontspullen; weg met je eigendommen. De consumptie van allerlei goederen is heel groot (geworden). Maar daar worden we niet gelukkig van. Hoe gaan we ons begrenzen en ontspullen?

Donderdag 2 april: de klimaatcrisis in ons leven: wat doen we eraan? We gaan in gesprek over de stand van zaken. En hoe staat het met de veranderingen die wij zelf willen bereiken?

Donderdag 4 juni: de onhoudbare vrijheid. 75 jaar na WO II is de vrijheid ingevuld met allerlei individuele vrijheid, maar die vrijheid wentelt zijn lasten af op de maatschappij. Dat is onhoudbaar.

Adressen:

Bergkerk: Daal en Bergselaan 50A

Bethel: Thomas Schwenckestraat 28/30

Maranathakerk: 2e Sweelinckstraat 156

Data en tijd: donderdagen 6 februari, 5 maart, 2 april en 4 juni, 17.30-19.30 uur

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel

Kosten: € 4

Opgave: Leo van Driel, leo.vandriel@planet.nl, Klaas

Bruins, kbruins@stekdenhaag.nl 070-318 16 56

KidsTime-middag

Ontspannende activiteit voor kinderen in de basisschoolleeftijd met leuke dingen zoals spel, handenarbeid, Sinterklaasfeest of Kerst en eten met elkaar.

Het is niet nodig om je op te geven; per keer kan je bekijken of je wilt komen. Je mag altijd iemand meenemen, want een KidsTime-middag is ook voor je vrienden en vriendinnen. Wil je ook een uitnodiging hiervoor in je brievenbus? Mail dan je naam, adres en geboortedatum naar: info@jeugdwerkdenhaagwest.nl.

Datum en tijd: twee keer per maand op woensdag en zaterdag, van 17 tot 19 uur

Plaats: 't Valkennest in buurt-en-kerkhuis Bethel

Informatie: voor de juiste data kijk op www.

jeugdwerkdenhaagwest.nl

Toegang: € 2 per kind per keer

TeenTime-avond

TeenTime is voor tieners vanaf groep 8 t/m 15 jaar, ongeveer één keer per drie weken op vrijdagavond.

Voor deelname: meld je aan op:

info@jeugdwerkdenhaagwest.nl, de leiding zal dan contact met je opnemen om mee te doen in een WhatsApp-groep. Via de WhatsApp-groep blijf je op de hoogte van elke TeenTime-avond.

Datum en tijd: op vrijdagavond, van 20 tot 22 uur

Plaats: in 't Valkennest in buurt-en-kerkhuis Bethel

Informatie: voor de juiste data kijk op: www.

jeugdwerkdenhaagwest.nl

Zomerkamp

Jaarlijks wordt er in de zomervakantie een kampweek voor kinderen van 7-14 jaar georganiseerd. Op een kampeerterrein met blokhut, veel speelruimte en kampvuurplaats wordt door gemiddeld 50 kinderen en 12 begeleiders in 2-, 3-, 4-, 5 en 6-persoonstenten gekampeerd. Elk jaar is er een ander kampprogramma met een (geheim) thema. Naast kampdienst en avonddsluitingen worden er spelen zoals dierengeluiden-spel, levend stratego, nachtopdrachtentocht en vossenjacht gedaan. In je 'vrije tijd' kun je voetballen, tafeltennissen, lijnballen of in je tent lezen en kletsen. Als het mooi weer is, gaan we zwemen. 's Avonds veel zingen met elkaar en bij het kampvuur zitten doen we ook.

In januari 2020 is de Kampfilmavond, van 19-21.30 uur. Als je mee geweest bent is het natuurlijk leuk om de film van het Natuurkamp Putten 2019 te bekijken, maar ook als je wil zien wat we op ons kamp doen, kun je komen.

Datum: in de eerste week van de zomervakantie, 18 t/m 25 juli 2020

Plaats in 2020: Luyksgestel

Opgeven: is nu al mogelijk via het aanmeldingsformulier op de website: www.zomerkampdenhaag.nl

Beleving: muziek

Concerten in de Bergkerk

Koffieconcerten

door Warner Fokkens
Data en tijd: zondagen 12 januari, 15 maart en 28 juni,
11.30-12 uur

Matineeconcerten

door Warner Fokkens
Data en tijd: zondagen 9 februari en 17 mei, 15-16.30 uur

BethelMuziekMatinee

Bethel: een huis waar muziek in zit. Dat is letterlijk zo bij de BethelMuziekMatinee. Concerten van een uur, maar daarna ook met ontmoetingen. Muziek kan veel doen: troosten, vrolijk maken, hoop geven, klank geven aan waar geen woorden voor zijn. Bij de BethelMuziekMatinee komt van alles aan bod. Nieuwsgierig? Kom wat van de concerten meemaken!

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel
Tijd: 15 uur
Kosten: vrijwillige bijdrage

19 januari: Het Haegh trio

Via de BethelMuziekMatinee hebben Floor (piano), Roald (altviool) en Martijn (contrabas) elkaar leren kennen. Dit seizoen spelen zij in hun programma o.a. de speciaal voor altviool en contrabas geschreven concertante van Carl Ditters von Dittersdorf.

16 februari: Journey around the world in 12½ years

Een auditief reisverslag dat de eigen verbeelding van de luisteraar prikkelt. Irma Kort — hoboïst en Marrit van der Weij - componist en pianist.

15 maart: À gosto com os Choripanes

Choro, ook bekend als Chorinho, is een vorm van populaire instrumentale Braziliaanse muziek gecombineerd met melodieën in Europese stijl en een levendige en opgewekte ritmiek. Choro betekent wenen of huilen in het Portugees. Het is echter niet de bedoeling om tranen te zien maar juist om het publiek te laten genieten van deze combinatie van ritmes en muziekstijlen afkomstig van twee continenten. Door: Los Choripanes

19 april: Matinee op hakken

BB Queenies zorgen voor een verrassende middag. U hoort nog veel meer dan u ziet. Teksten met een vette knipoog. Blues op hakken. Jazz, pop, eigen repertoire met een dansbare twist.

Concerten in de Maranathakerk

Toegang vrij, collecte bij de uitgang

Quatriola Ensemble

Het ensemble Quatriola brengt een welluidend programma van grootmeesters van de klassieke muziek.
Datum en tijd: zondag 26 januari, 17-18 uur

Frauen – Liebe und Leben

De gedichtencyclus ‘Frauen - Liebe und Leben ‘ van de Frans/Duitse dichter Adalbert von Chamisso is wereldberoemd geworden door de toonzetting door Robert Schumann. Maar ook Carl Loewe heeft er muziek van gemaakt. Linda van Mil, sopraan, Marjon van Es, mezzosopraan en Jaap de Wit, piano brengen een programma hierover. Na een korte inleiding op het thema (de dichter en de beide componisten, de verschillen) en klinken beide cycli.
Datum en tijd: zondag 23 februari, 17-18 uur

Concert voor orgel en fluit

Een betoverende combinatie: fluit met orgelbegeleiding. Fluitiste Wendela van Swol wordt begeleid door organist Bert van Stam.
Datum en tijd: zondag 22 maart, 17-18 uur

Beleving: vieren, zingen, gedichten lezen en films kijken

Samen vieren - kalender

De eerste zondagen van de maand vieren we samen als wijkgemeente Den Haag-West in één van onze kerken. Voor uw kalender/agenda:

Zondag 5 januari: eerste dienst in het jaar 2020. Met volop gelegenheid om elkaar gemeentebreed alle goeds toe te wensen voor het nieuwe jaar.

Zondag 2 februari: dienst met accent op groen en duurzaam, in samenwerking met onze werkgroep Groene Kerk Den Haag-West en met medewerking van dubbelkwartet Discant, dat een aantal ‘groene’ liederen zal zingen.

Zondag 1 maart: op deze eerste zondag in de Veertigdagentijd werkt de cantorij mee en vieren we samen de maaltijd: met elkaar gaan we op weg naar Pasen.

Zondag 5 april: Anders Vieren-dienst op Palmzondag, waarin natuurlijk ook de traditie om palmpaasstokken te maken (met de kinderen) meegenomen wordt.

Zondag 3 mei: tussen Pasen en Pinksteren staan we stil bij het thema vrijheid (aansluitend bij 75 jaar bevrijding). Wat is vrijheid nu? Natuurlijk zal dat thema in deze dienst naar voren komen.

Crèche en Kindernevendienst

Voor kinderen tot 12 jaar. Met spel en knutselen wordt op speelse wijze het Bijbelverhaal van de zondag verwerkt. Op bijzondere feestdagen zoals Kerst en Pasen wordt er door de kindernevendienst aan een speciaal project van Kind op Zondag gewerkt.

Datum en tijd: elke zondagochtend tijdens de kerkdienst
Plaats: Bergkerk en Maranathakerk

Paaswakegelegenheidskoor

Net als twee jaar geleden willen we voor de Paaswake (zondag 12 april, 6 uur in de vroege morgen) een gelegenheidskoor vormen. Jorina van Bergen en Bert van Stam hebben hierbij de muzikale leiding. Iedereen die van zingen houdt is van harte uitgenodigd om mee te doen aan dit koor.

Oefendata: zaterdag 28 maart, 4 april en 11 april, telkens om 13 uur
Plaats: Maranathakerk
Meer informatie en opgave bij: me.nijveld@ziggo.nl

Samen gedichten lezen

Op de vierde donderdag van de maand bent u welkom om samen gedichten te lezen. Gedichten die op de één of andere manier aansluiten bij onze actualiteit. Of bij de tijd van het jaar. Of zomaar een paar mooie gedichten. Poëzie kan woorden geven aan vreugde en verdriet, aan verlangen en zorgen, aan onze kleine en grote vragen. Het is mooi om gedichten te lezen in een groep, omdat je dan kunt horen wat anderen erin horen – en verrast kunt worden. Vaak ook zijn het puzzeltjes en kunnen we elkaar helpen om de betekenis op te sporen. Zo nodigt samen gedichten lezen ook altijd uit tot gesprek – over leven, de manier waarop je in het leven staat, over geloven, je weg zoeken... Ik zorg elke avond voor de gedichten. We lezen poëzie van diverse auteurs, soms makkelijk, soms moeilijker. Maar altijd geldt: jij/u hoeft geen verstand van poëzie te hebben om aan te sluiten. In april en mei wil ik aansluiten bij de themamaand, die we organiseren rond het thema Vrijheid, met als motto ‘Vrijheid, blijheid?!’

Data en tijd: donderdagen 23 januari, 27 februari, 26 maart, 23 april, 28 mei en 25 juni, 20-21.30 uur. In juli en augustus zijn er geen gedichtenavonden.
Plaats: in de huiskamer van buurt-en-kerkhuis Bethel
Begeleiding: ds. Martine Nijveld
Kosten: een vrijwillige bijdrage voor de koffie/thee
Opgeven (graag!) bij: me.nijveld@ziggo.nl of 070-779 07 24 of 06-16 733 742

NB: Nóg leuker is het om vóór het gedichten lezen aan te sluiten bij de maaltijd in Bethel. Er kan vegetarisch gegeten worden van 18-19.30 uur, voor 5 euro. Hiervoor apart opgeven: bij maaltijden@betheldenhaag.nl of 070-318 16 56.

BethelBuurtBios

Zin in Film, het cineastisch samenwerkingsproject tussen de Houtrustkerk en kerkgemeente Den Haag West, organiseert ook dit seizoen weer de BethelBuurtBios: Samen kijken we op een vrijdagavond een bijzondere film op een grote scherm in een tot gezellige buurt-bioscoop omgebouwde woonkamer naast de kapel. Met na afloop een borrel en een goed gesprek. Over de zin van de net gezien film, over wat wij hebben gezien, gehoord en gevoeld. De films worden vertoond in het schitterend verbouwde buurt-en-kerkhuis Bethel.

Entree: is gratis, bij de uitgang wordt een vrijwillige extree gevraagd als bijdrage aan de onkosten
Deur open: 19.30 uur. Aanvang van de films: 20 uur
Informatie: ds Axel Wicke, 070-3316432, axel@betheldenhaag.nl, www.betheldenhaag.nl

Op het programma staan:

14 februari (Valentijnsdag): *In The Mood For Love* (Hong Kong 2000, 98 minuten)

Hong Kong 1962: Een man en een vrouw komen naast elkaar te wonen. Hun respectievelijke partners zijn niet veel thuis: haar man moet vaak op zakenreis en zijn vrouw maakt als receptioniste regelmatig overuren. Daardoor brengen de twee steeds meer tijd met elkaar door...

13 maart: *The Salt of the Earth* (Frankrijk/Italië/Brazilië 2014, 110 minuten)

Een visueel overdonderende documentaire over het werk van de Braziliaanse fotograaf Sebastião Salgado. Deze door een toevallig cadeau van zijn vrouw aan fotografie verslaafd geraakte econoom maakte veel van de meest spraakmakende reportages van de late 20ste eeuw.

17 april: *Sous le soleil de Satan* (Frankrijk 1987, 93 minuten)
De jonge pastoor Donissan twijfelt aan zijn geloof. Wanneer hij de 16-jarige Mouchette ontmoet, ontfermt hij zich over haar. Zij is de minnares van een getrouwd politicus, maar zwanger van een andere man, die zij heeft vermoord. Donissan tracht Mouchette te bekeren.

15 mei: *Falling Down* (VS 1993, 113 minuten)
Het is niet de dag van William Foster. Het is heet, hij is net ontslagen, staat in de file en moet naar de verjaardag van zijn dochter bij zijn ex-vrouw. Hij stapt uit zijn auto, ontspoord langzaam maar zeker en laat een spoor van vernedering en bloedvergieten achter zich.

12 juni: *Babette's Feast* (Denemarken 1987, 102 minuten)
In de 19e eeuw werkt de Franse Babette als kokkin bij de vrome en puriteinse zussen Martine en Filippa op het Deense eiland Jutland. Zij wint de hoofdprijs van de loterij en wil het geld aan een feestmaal voor de zussen en heel het dorp spenderen.

Bezinning & verdieping

Leesclub!

Op een vrijdagmiddag eens per 4 à 8 weken komt een leesclub bij elkaar, bij één van de deelnemers thuis. Afgelopen jaar lazen we o.a. ‘Kwaliteit van leven - Het humanisme van Martin Buber’ van Theo Witvliet, ‘Homo Deus’ van Harari. Op vrijdag 10 januari (14 uur) lezen we, al reflecterend en ervaringen delend, verder (vanaf blz 57) uit het boek van Huub Oosterhuis – ‘Alles voor allen’. In deze huiskamergroep is nog ruimte voor 2 à 3 personen. Wie wil er nog bij?

Informatie: bij Jan Kouwenberg (en/of ds. Martine Nijveld)
Opgave: bel 06-23 67 24 67 of mail: jmkouwenberg@planet.nl

Krant en Bijbel

‘Krant en Bijbel’ is een gesprekskring. Onder het genot van een kop koffie en wat lekkers praten wij over actuele maatschappelijke thema’s die ons op het hart liggen en, waar mogelijk, proberen wij deze met behulp van Bijbel en de christelijke traditie te verdiepen. Dit gebeurt in een ontspannende sfeer, wij delen onze gedachten en gevoelens en discussiëren niet. Er is geen noodzaak om een ander te overtuigen, maar wel de opluchting, dat wij de thema’s die op tafel komen, niet moeten oplossen.

In het afgelopen jaar zijn er, nog onder de leiding van Sity, mooie gesprekken geweest en daar wil ik, nu ik deze kring van haar heb overgenomen, graag mee doorgaan. En als je niet zo’n prater bent, komen om alleen te luisteren is ook prima. Hebt u zin om een of meerdere keren mee te praten, u bent van harte welkom. Neem gerust een thema, een krantenartikel, een citaat uit de Bijbel of een ander boek of een preek die u geraakt heeft mee.

Plaats: Bergkerk, benedenzaal, toegankelijk via de buitentrap of via de hoofdingang van de kerk
Data en tijd: woensdagen 8 januari, 12 februari, 11 maart, 15 april, 13 mei en 3 juni, 11-ca. 12.30 uur
Begeleiding en informatie: ds Axel Wicke, 070-331 64 32, axel@betheldenhaag.nl, www.betheldenhaag.nl
Opgeven: hoeft niet

Exodus en Vrijheid

Gespreksavonden bij het bijbelboek Exodus

Graag bied ik een drietal avonden aan naar aanleiding van het bijbelboek Exodus. In de eerste helft van 2020 staat (van begin februari t/m pinksteren) het bijbelboek Exodus op ons leesrooster voor de zondagse diensten. En zullen diverse aspecten van vrijheid langskomen: feestvreugde, dankbaarheid, verantwoordelijkheid, vrolijkheid, verdraagzaamheid, vrede, samenleven. Zo sluiten we in dit bezig zijn met Exodus aan bij het vieren van 75 jaar bevrijding! Drie avonden lezen we een passage uit dit bijbelboek. Daarnaast horen en zien we gedachten en verbeeldingen van mensen van nu over vrijheid (in lied, gespreksfragment, interview, kunst/schilderij, krantenartikel, gedicht). En zoeken we met elkaar naar de betekenis van vrijheid voor mensen van nu. Natuurlijk hoop ik dat deelnemers alle avonden meedoen, maar ook iedereen die één of twee keer aan kan sluiten, is van harte welkom! De Exodus-teksten die we bespreken komen terug in een kerkdienst in één van onze kerken.

Rembrandt Harmensz. van Rijn 1606 – 1669
Mozes verbrijzelt de tafelen der wet

Data en tijd: op de dinsdagen 21 april, 12 mei en 26 mei, 20 uur
Waar: in de tuinzaal van de Maranathakerk
Begeleiding: ds. Martine Nijveld
Info en opgave: me.nijveld@ziggo.nl of 070-779 07 24 of 06-16 73 37 42

Meditatief Avondgebed

Elke maandagavond luiden de klokken van Bethel om uit te nodigen voor een kort, meditatief avondgebed bij kaarsenschijn. Tijd om tot rust te komen, om aan te komen bij jezelf en bij God. Tijd voor een paar liederen uit Taizé, een lezing uit de Bijbel, stilte en gebed. Een eenvoudige viering zonder preek, open voor mensen van alle achtergronden, voor gelovigen, zoekenden en mensen die gewoon van samen zingen houden. Wie wil, kan erna nog blijven voor een kopje koffie of thee om gezamenlijk na te praten.

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel
Data en tijd: Iedere maandagavond, 19.30 uur

In gesprek met bijbelse vrouwen

In dit oecumenische aanbod op vier dinsdagmiddagen wordt telkens een bijbelse vrouw belicht. Wie is zij? Wat maakt haar zo bijzonder? Wat heeft zij ons vandaag te zeggen? En welke vragen hebben wij voor haar? Pastor Duncan Wielzen en ds. Martine Nijveld halen vier bijbelse vrouwen voor het voetlicht. Elke keer proberen we als deelnemers ook een brief aan hen te schrijven. Zo gaan we ‘in gesprek’.

Data en plaatsen:
dinsdag 4 februari, in de Bergkerk (Ester, door pastor Duncan Wielzen)
dinsdag 18 februari, in ‘t Praethuys van de H. Familiekerk, Tweede Verlengde Braamstraat – tegenover huisnr. 8 (Mirjam, door ds. Martine Nijveld)
dinsdag 3 maart, in de Bergkerk (Tabitha, door pastor Duncan Wielzen)
dinsdag 17 maart, in ‘t Praethuys (Hanna, door ds. Martine Nijveld)
Tijd: telkens van 14.30 uur tot 16.30 uur
Info en opgave bij: ds. Martine Nijveld, 070-779 07 24, 06-16 73 37 42 of me.nijveld@ziggo.nl. Of via het secretariaat van de Titus Brandsma geloofsgemeenschap, ma-wo-vr van 9-12 uur, 070-325 56 75

Groen geloven

Twee bezinningsavonden in de Veertigdagentijd

Groen denken en doen – je kunt er niet meer omheen. De problemen rond milieu en klimaat hebben zich in de loop van de tijd verscherpt. Duurzaamheid staat in onze samenleving hoog op de agenda. Daarmee worden ook geloof en theologie en spiritualiteit uitgedaagd.

Trees van Montfoort gaat in haar boek ‘Groene Theologie’ (theologisch boek van het jaar 2019) deze uitdaging aan. Bijbelverhalen herleest ze met een groene en frisse blik. Ze stelt de vraag wat theologie bij te dragen heeft aan de discussie over ecologie en duurzaamheid. Ze behandelt een aantal theologes die op creatieve wijze met deze vragen bezig zijn. Naar haar idee heeft de kerk een eigen geluid in te brengen.

Ik heb haar boek in het najaar gelezen en ben het nu aan het herlezen. Ik word erdoor geraakt, geboeid en in beweging gebracht. Graag wil ik in twee avonden in de Veertigdagentijd (als tijd van bezinning op onze levensstijl) daar iets van doorgeven. En natuurlijk kunnen we dan met elkaar in gesprek! Samen met elkaar gaan we op zoek naar wat groene theologie (of ecotheologie) is en wat het voor ons betekent, in denken en doen. Deelnemers hoeven het genoemde boek niet te lezen ter voorbereiding (al mag het natuurlijk wel. In dat geval graag zelf aanschaffen!).

Data en tijd: donderdagen 12 maart en 2 april, om 20 uur
Plaats: Bergkerk
Info en opgave bij: me.nijveld@ziggo.nl, 070-779 07 24 of 06-16 73 37 42
NB: op een eerdere flyer hebben de dinsdagen 10 maart en 31 maart gestaan als data. Deze zijn echter vervangen door de hier genoemde donderdagen!

Vrijheid, blijheid?/! en Groene theologie

Op dinsdagmiddag 26 mei komt Trees van Montfoort zelf naar Den Haag om met ons vanuit ons maandthema ‘vrijheid, blijheid?/!’ na te denken over Groene Theologie.

Datum: dinsdag 26 mei 2019
Tijd: 14.30-16.30 uur
Locatie: buurt-en-kerkhuis Bethel
Kosten: € 7,50
Info en opgave: me.nijveld@ziggo.nl, 070-779 07 24, 06-16 73 37 42 of kbruins@stekdenhaag.nl, 070- 318 16 56

Leeskring De spiritualiteit van Bonhoeffer

Nog altijd oefent de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) grote invloed uit op het denken en leven van veel mensen. In de nood van zijn tijd profileerde de jonge Bonhoeffer zich als een moedig denker die weigerde het Evangelie ondergeschikt te maken aan het machtsdenken van het politieke regime. Hij heeft er met zijn leven voor moeten boeten, maar zijn geschriften en de herinnering aan zijn markante persoonlijkheid hebben blijven de actualiteit. Kick Bras, theoloog en medewerker aan het Titus Brandsma Instituut, schreef voor een breed publiek over Bonhoeffer als een leermeester die je leert hoe de boodschap van de Bijbel een leidraad kan zijn bij het leven in een seculiere maatschappij. Een goede inleiding met veel citaten van Bonhoeffer, dikwijls hier voor het eerst in Nederlandse vertaling. Er is keuze uit een woensdagmiddagkring en een vrijdagavondkring. De kring wordt begeleid door ds. Axel Wicke en ds. Karl van Klaveren. De deelnemers

lezen thuis steeds een gedeelte uit Kick Bras, Voor het leven: de spiritualiteit van Dietrich Bonhoeffer (2018).

De data en de te lezen pagina’s zijn:
woensdag 5 en vrijdag 7 februari – De mondige mens en de lijdende God (p. 6-49)
woensdag 4 en vrijdag 6 maart – Geest en gebed in Finkenwalde en Tegel (p. 50-93)
woensdag 1 en vrijdag 3 april – Meditatie, muziek en poëzie (p. 94-144)
woensdag 1 en vrijdag 6 mei – Recht doen en ethiek (p. 145-176)
woensdag 3 en vrijdag 5 juni – Wachten op God (p. 177-198)
Plaats en tijd: op genoemde woensdagen om 14 uur in de Houtrustkerk of op genoemde vrijdagen om 20 uur in buurt-en-kerkhuis Bethel
Kosten: vrijwillige bijdrage voor koffie en thee
Informatie en gespreksleiding: ds. Karl van Klaveren, tel. 06-11 04 19 92, en ds. Axel Wicke, tel. 070-331 64 32

Indonesië, kerken en mensenrechten

Veel Hagenaars hebben van oudsher banden met Indonesië. Henk Teutscher bezocht kerken op Soemba en vertelt over de positie van christenen in het grootste moslimland ter wereld.

Datum en tijd: woensdag 29 januari, van 14.30 tot 16.30 uur
Toegang: gratis
Plaats: Maranathakerk

Het goede leven volgens Govert Buijs

Hoogleraar Govert Buijs (VU) bestudeert ‘moraal, markt en ideologie’. Ook de plaats van religie in het publieke domein heeft zijn belangstelling, evenals het christelijk-sociale denken.

Datum en tijd: woensdag 29 januari, 20 uur
Toegang: € 5
Plaats: Maranathakerk

1945: tussen ondergang en bevrijding

Dit jaar verjaart het einde van de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding van Nederland van de bezetting door de Duitsers voor de 75ste keer. Een gebeurtenis, die – volgens de voormalige Duitse Bondsprezident Richard von Weizsäcker – ook Duitsland bevrijdde, namelijk van de dictatoriale geweldsheerschappij van de nazi’s.

Voor de grootmoeder van ds. Axel Wicke, Elfriede Schmidt, betekende deze bevrijding dat zij te voet met drie kleine kinderen (zijn moeder was net twee) dwars door Duitsland, van een dorp in de buurt van Dresden tot aan de Nederlandse grens moest vluchten. Onderweg gebeurden gruweligheden én beleefden zij wonderen van medemenselijkheid. Na het oorlogseinde wilde zij alles zo snel mogelijk weer vergeten, maar zijn grootvader haalde haar over om haar ervaringen op te schrijven. Het ‘Fluchtbericht’ dat daaruit resulteerde is tot de dag van vandaag verplichte lectuur in de familie. Axel Wicke citeert ruim uit dit bijzondere tijdsdocument. Hij vertelt ook hoe verschillend Duitsers de ‘Untergang’, zoals ook zijn grootmoeder het oorlogseinde noemt, hebben ervaren.

Datum en tijd: woensdag 19 februari, 14.30-16.30 uur
Toegang: gratis.
Plaats: Maranathakerk

De wereld volgens Linda Polman

Onderzoeksjournaliste en schrijfster Linda Polman publiceert gezaghebbende boeken over internationale hulpverlening en vluchtelingen in mondiaal verband. Enkele titels: ‘Niemand wil ze hebben’ en ‘De crisiskaravaan’. Ze vertelt over de achterkant van het nieuws: de ‘hulpverleningsindustrie’ als vijfde economie ter wereld en het failliet van het Europese vluchtelingenbeleid.

Datum en tijd: woensdag 26 februari, 20 uur
Toegang: € 5
Plaats: Maranathakerk

Direct na het uitbreken van de Tachtigjarige Oorlog in de zestienste eeuw werden de katholieke inwoners van de Republiek naar de zijlijn van de samenleving gedirigeerd. Carolina Lenarduzzi heeft onderzocht hoe deze minderheid toch op inventieve wijze haar geloof en cultuur levend hield, zowel in de privésfeer als in het publieke domein.

Datum en tijd: woensdag 18 maart, 14.30-16.30 uur
Toegang: gratis
Plaats: Maranathakerk

Herman Wijffels, luis in de pels

Herman Wijffels is bekend als ‘de beste premier die Nederland nooit heeft gehad’. Hij was econoom, CDA-politicus, bestuurder (van de Wereldbank, de SER) en bankier: achttien jaar zat hij in het bestuur van de Rabobank. Al die tijd hield hij zich intensief bezig met de grote vraag van deze tijd: de toekomst van de aarde. Het is het belangrijkste onderwerp dat er te bedenken valt: als de aarde is uitgeput, houdt alles op. Hij komt over zijn gerijpte inzichten vertellen naar aanleiding van zijn recente boek, De Gulden Snede.

Datum en tijd: woensdag 25 maart, 20 uur
Toegang: € 5
Plaats: Maranathakerk

foto Linelle Deunk/Lumen Photo.

Denkers in Duitsland

Als twintigjarige dwangarbeider vertrok Herman Denkers in WO II naar Duitsland, waar hij geestelijk verzorger werd van zijn medegevangenen. In zijn memoires heeft hij later zijn belevenissen op schrift gesteld. Zijn zoon Jan Denkers heeft het boek uitgebracht. Het bevat verhalen van geloof, vertrouwen, doorzetten, eensgezindheid, vrijheid en verzoening. Hij komt vertellen over zijn vader, die de oorlog tot in zijn vezels heeft doorgond.

Datum en tijd: woensdag 22 april, 14.30-16.30 uur
Toegang: gratis
Plaats: Maranathakerk

Het Oranjehotel – de verhalen

De Duitse strafgevangenis tijdens de Tweede Wereldoorlog op Scheveningen kreeg de geuzennaam ‘Oranjehotel’. Na jaren van leegstand is het unieke gebouwencomplex nu nationaal monument en opengesteld voor publiek. Maia Bijl werkt er en vertelt over een beladen plek, die een nieuwe toekomst tegemoet gaat.

Datum en tijd: woensdag 29 april, 20 uur
Toegang: € 5
Plaats: Maranathakerk

Piet Paaltjens, wie kent hem nog?

Welke Nederlandse boeken uit de negentiende eeuw kun je nu nog met genoeg lezen? Snikken en Grimlachjes van Piet Paaltjens, (François HaverSchmidt). En nog een paar talenten uit het Leidse studentenmilieu van die dagen, zoals Hildebrand (Nicolaas Beets), De Schoolmeester, (Gerrit van de Linde) en Klikspaan (Johannes Kneppelhout). Paul Casparie gaat uitgebreid citeren uit en vertellen over deze schrijvers om daarmee iets aan te geven over Nederland in de negentiende eeuw. Een literaire middag met een lijntje naar de vaderlandse geschiedenis.

Datum en tijd: 17 juni, 14.30-16.30 uur
Toegang: gratis
Plaats: Maranathakerk

Zorg voor elkaar

Computerhelpdesk

Steeds meer wordt er vanuit gegaan dat iedereen maar overweg kan met computer, tablet of mobiele telefoon. Maar dat is natuurlijk niet zo, zeker niet als je er niet mee bent opgegroeid. Bent u onzeker of onbekend op dit gebied, of wilt u meer kunnen, weet dan dat u elke donderdagmorgen terecht kunt met uw vragen. Vaak is het handig als u uw laptop, tablet of mobieltje bij u hebt.

Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel
Tijd: iedere donderdagmorgen van 10-12 uur
Kosten: geen

Eerste hulp bij juridische vragen

Soms ontstaat er met een buur of een instantie een geschilpunt, waarbij je niet weet wat je rechten zijn of wat je er tegen kunt doen. Advocate Harma van der Heijde-Boertien, is in principe elke derde dinsdagavond van de maand beschikbaar bij Bethel, om u een eerste advies te geven bij juridische vragen. Als u daar gebruik van wilt maken, mail of bel dan met Klaas Bruins, kbruins@stekdenhaag.nl, 070-318 16 56. Hij neemt dan contact op met Harma.

Verantwoordelijk en toch blij leven

Verantwoordelijk leven: dat lijkt een zware last, waar we niet blij van worden. Het leven is complex en we weten dat er veel mis is in de wereld. We neigen de vragen van verantwoordelijkheid te ontlopen om onszelf en onze belangen te beschermen. Wat verantwoordelijk leven betreft kunnen we veel leren van het jodendom. Verantwoordelijkheid en vreugde gaan bij hen samen. De joodse ethiek is buitengewoon inspirerend en omvat veel wijsheid en schoonheid. De Engelse rabbijn Jonathan Sacks heeft daar een prachtig boek over geschreven: ‘Een gebroken wereld heel maken – verantwoordelijk leven in tijden van crisis’. In vier avonden wil ik daar graag wat van delen, met een ieder die dat wil.

Data en tijd: dinsdagen 4 februari, 3 maart, 7 april en 11 mei, 20-21.30 uur
Plaats: buurt-en-kerkhuis Bethel
Begeleiding: Klaas Bruins
Opgeven: kbruins@stekdenhaag.nl, 070-318 16 56

Themamaand ‘Vrijheid, blijheid?/!’

Onder het motto ‘Vrijheid, blijheid?/!’ organiseren we dit jaar een themamaand, en wel tussen Pasen en Pinksteren. We sluiten hiermee aan bij het vieren van 75 jaar bevrijding! In deze periode willen we bijzondere activiteiten organiseren rond het thema ‘Vrijheid’ en zullen we ook in diverse vaste activiteiten dit thema oppakken. In het aprilnummer van de Wijkkrant zal meer aandacht zijn voor thema en activiteiten. Hieronder melden we alvast een aantal plannen:

Buurt-en-kerkdag

Na drie jaar buurt-en-kerkdiensten georganiseerd te hebben, willen we dit jaar een buurt-en-kerk-dag organiseren. En wel op Hemelvaartsdag 21 mei - in Bethel. We denken aan een programma vol vrijheid, met diverse inspirerende activiteiten voor jong en oud, met maaltijd en viermoment. Wie deelnemen aan deze dag kunnen in alle vrijheid in en uit lopen. Meer info volgt. Maar nu al nodigen we mensen uit, die een onderdeelje van het programma in willen vullen (creatief, muzikaal?), om zich aan te melden bij Klaas Bruins, Martine Nijveld of Axel Wicke. Dit alles onder het motto ‘Vrijheid, blijheid?/!’.

Lezing en gesprek met Trees van Montfoort

(van het Theologisch Boek van het Jaar ‘Groene Theologie’): over ‘vrijheid en duurzaamheid’.

Geloof/religie als middel tot bevrijding

De stelling “religie is de bron van alle kwaad”, hoor je steeds vaker. Terwijl het christendom, net als in andere werelddelen andere religies, aan de wieg stond van bijna alle bevrijdings- en emancipatiebewegingen van de laatste eeuwen of minimaal een cruciaal aandeel eraan heeft gehad. Van de reformatie via de afschaffing van de slavernij en de burgerrechtenbeweging in de VS tot aan de val van het IJzeren Gordijn. Lezing en gesprek hierover van en met ds. Axel Wicke.

Exodus

Drie gespreksavonden bij het bijbelboek Exodus. U leest hier elders in dit katern meer over.

Vrijheid

“Je mag ook niets meer zeggen!” of “Als je alles mag zeggen, is niets heilig meer.” Bij ‘vrijheid’ denkt menig Nederlander aan de vrijheid van meningsuiting, waarvan velen denken dat hij tegenwoordig in het geding is. Onderwerpen die voor mensen waardevol of zelfs heilig zijn, laten zien, dat een absolute vrijheid van meningsuiting tot behoorlijke maatschappelijke problemen kan leiden. Maar waar ligt de grens, hoe tolerant moeten wij zijn? Ds. Axel Wicke zal het hebben over de grenzen en het paradox van de tolerantie.

Excursie naar het Nationaal Monument Oranjehotel

Nadere informatie volgt t.z.t.

Bedankt, lief jaar 2019

Het is december, iedereen gaat zijn bureau opruimen. Het oude jaar trekt langzaam aan je voorbij: notities, papiertjes, folders, een overgeschoten Orde van Dienst, een telefoonnummer dat gebeld moest worden.

Voor de Maranathakerk was 2019 een bijzonder jaar. De kerk bestond zeventig jaar en dat hebben we royaal gevierd. Met Pinksteren was er de feestelijke jubileumdienst, met Duitse gasten. Het is goed nog eens te memoreren dat alweer vele jaren geleden dankzij het Berlijnse documentatiecentrum van de OBAK (Otto Bartning Arbeitsgemeinschaft Kirchenbau) de Maranathakerk haar wortels en bijzondere ontstaansgeschiedenis heeft leren kennen, en in het verlengde daarvan, haar actuele plaats in Den Haag. Dat is temeer van belang nu we ons, als ‘vre-deskerk’, met de hele stad, opmaken om volgend jaar ‘75 jaar bevrijding’ te vieren. Zo gaan we ‘van feest tot feest’. Toch opmerkelijk hoe ogenschijnlijke buitenstaanders de kerk een weg kunnen wijzen die je zelf nog niet zag.

Terwijl ik dit schrijf, wordt de laatste hand gelegd aan de grote jubileumexpositie van veertig schilderijen, ‘Haagse stadsgezichten rond de Maranathakerk’, bij kunstzaal Van Heijningen aan het Noordeinde, die nog tot 12 januari te zien is. Het was hartverwarmend te merken hoe veel kunstenaars zijn ingegaan op de vraag van de kerk om hun visie te geven op dit deel van de stad. Kerk en kunst hebben vanouds raakvlakken. Beide zoeken middelen om dat wat waardevol is maar onzegbaar en ongrijpbaar lijkt, vorm te geven. Dat kan met woorden, met muziek, maar ook met beeldende kunst. Als kerk houden we van onze stad, en het is goed te zien dat die liefde wederzijds is.

Bij alles wat de kerk te bieden heeft – aandacht, inspirerende vieren, gemeentemaaltijden, koffieochtenden, zinderende bazaar-dagen – is het ook goed even stil te staan bij ons cultureel en levensbeschouwelijk programma. Daarmee wordt een grote groep belangstellenden uit de regio bereikt die de kerk heeft leren waarderen als betrouwbare organisatie die boeiende en soms lastige kwesties uit de actualiteit laat toelichten door een keur aan deskundigen. De kerkdeuren staan wijd open! Zo helpt de kerk mee om maatschappelijk relevante vragen te onderzoeken en de gedachtevorming te scherpen. Dit programma bestaat nu elf jaar en bij elkaar hebben we zo’n kleine driehonderd lezingen, themabijeenkomsten en concerten kunnen organiseren.

Bij dit alles is het goed te bedenken dat het in materieel opzicht niet slecht gaat met de Maranathakerk. In de vorige Wijkkrant konden we het verheugende bericht van de kerkrentmeesters lezen, dat er dit jaar flink méér inkomsten worden verwacht dan in de voorzichtige begroting stond. Dat is toch een klein wonder-tje. Nog een wonder: het kerkbezoek op zondagochtend is al tijden stabiel, en lijkt zelfs licht te groeien. De afdeling statistiek van de kerk (bestaat echt!) telt elke zondagochtend de bezoekers en de resultaten spreken voor zich. Weg met het gevoel van pessimisme, dat zo vaak rond kerken hangt.

Kortom, met een opgeruimd gemoed kijk ik naar mijn opgeruimde bureau. Bedankt, lief jaar 2019. Ik denk met genoeg aan je terug.
Jan Goossensen,
voorzitter locatieteam Maranathakerk

Wij gedenken

Michiel van der Toorn (10 juni 1940 - 28 november 2019)

Op donderdag 28 november overleed Michiel van der Toorn, echtgenoot van Cobi van der Toorn-Janse. Michiel is 79 jaar geworden. Veel heeft hij gegeven, staat er op de kaart, en dapper gestreden. Op woensdag 4 december hebben we in crematorium Ockenburgh afscheid van hem genomen. Daar vertelden, in liefdevolle herinneringen, Cobi, dochters Tineke en Jenneke én alle kleinkinderen hun verhaal. Gedichten en verhalen waarin de woorden humor en liefde telkens terugkeerden, samen met de woorden inzet en betrokkenheid. Hij was een man van samen eten en samen spelen, van praten over voetbal en schrijven van mails die je bijblijven, van blijven leren, kennis delen en motiveren. Energiek, belangstellend, zorgzaam, in werk en familie graag zaken regelend en problemen oplos-send! Een mens leeft niet voor zichzelf alleen.

In dit samenzijn hebben we ook psalm 139 gelezen. Over God die je kent, die je ziet, je mag er zijn. Uit deze psalm komen ook de woorden, die voorop de rouwkaart stonden, onder de foto van Michiel met zijn heldere ogen en stralende lach: ‘Maar voor u is het donker niet donker. Voor u is de nacht net zo licht als de dag’ (psalm 139, vers 12). Die woorden worden in de psalm gezegd over God, paaswoorden zijn het. Vol vertrouwen en hoop. Voor de naasten van Michiel werden het ook woorden, waarin ze iets terugvonden van zijn vertrouwen: licht en liefde zijn sterker. We wensen Cobi, kinderen en kleinkinderen vrede toe en alle goeds.

ds. Martine Nijveld

Erediensten januari 2020

Datum	Bergkerk 10.00 uur Daal en Bergselaan 50 A	Maranathakerk 10.30 uur 2e Sweelinckstraat 156
01 januari 2020 Nieuwjaarsdag	8e Kerstdag / Naamgeving Geen dienst	Geen dienst
05 januari Epifanie	Gemeenschappelijke dienst om 10.30 uur in de Maranathakerk	Ds. Martine Nijveld: v.a. 10.00 u Nieuwjaarwensen, dienst 10.30 u
12 januari 1e na Epifanie Dooop van de Heer	Ds. Axel Wicke	Ds. IJjo Akkerman Schrift & Tafel
19 januari 2e na Epifanie	Dr. Duncan Wielzen en ds. Martine Nijveld: Oecumenische dienst met de Titus Bransma Parochie in de Heilige Familiekerk om 10.30 uur met cantorijen	Oecumenische dienst van het Oecumenisch Beraad Duinoord in de Noorderkerk om 10.00 uur
26 januari 3e na Epifanie	Ds. Rob van Essen, Delft	Ds. Axel Wicke
02 februari 4e na Epifanie	Ds. Martine Nijveld	Gemeenschappelijke dienst in de Bergkerk om 10.00 uur

Alle diensten zijn rechtstreeks en achteraf te beluisteren op www.kerkomroep.nl of via de kerkomroep app.

Oecumenisch leesrooster januari 2020

	Oude Testament	Epistellezingen	Evangelielezingen
01 januari	Numeri 6:22-27	Handelingen 4:8-12	Lucas 2:21
05 januari	Jesaja 60:1-6	Efeziërs 3:1-12	Matteüs 2:1-12
12 januari	Jesaja 42:1-7 (9)	Handelingen 10:34-38	Matteüs 3:13-17
19 januari	Jesaja 62:1-5	Romeinen 4:1-12	Johannes 2:1-11
26 januari	Jesaja 49:1-7	1 Korintiërs 1:1-9	Matteüs 4:12-22

Rond de diensten

Zondag 5 januari - Nieuwjaarwensen

Zondag 5 januari vieren we samen in de Maranathakerk. En dan is er natuurlijk volop gelegenheid om elkaar alle goeds toe te wensen voor het nieuwe jaar! Dat kan vóór en ná de dienst. De dienst zelf begint om 10.30 uur. Ds. Martine Nijveld zal voor deze dienst, voor het laatst vermoedelijk in dit seizoen, een hoofdstuk uit Prediker meenemen, en wel Prediker 11:7 t/m 12:8. Dit gedeelte hebben we op de laatste Prediker-gespreksavond, in december, besproken. Het was overigens zeer inspirerend om met zoveel mensen vier avonden lang met Prediker in de weer te zijn: wijsheid delen, zoeken, lezen, lachen, luisteren! Naast de woorden van deze wijze horen we ook het verhaal over de wijzen uit het Oosten (uit Matteüs 2), dat bij deze zondag hoort.

Zondag 19 januari - Oecumenische vieren

Op zondag 19 januari vieren we weer oecumenische diensten in het kader van de week van gebed voor de eenheid. In de H.Familiekerk gaan pastor Duncan Wielzen en ds. Martine Nijveld voor. Bergkerkcantorij en parochiekoor zingen samen in deze dienst als oecumenisch koor. In de Noorderkerk is een oecumenische dienst georganiseerd vanuit het Oecumenisch Beraad Duinoord.

Het thema van de week voor de eenheid is dit jaar: ‘Zij waren buitengewoon vriendelijk voor ons’ en is ontleend aan Handelingen 28, waarin we lezen over de gevaarlijke reis over zee van Paulus en over de buitengewone gastvrijheid die hij ontvangt.

Zondag 26 januari - Afscheid Jan Goossensen als ouderling

Na het maximaal mogelijke aantal van drie voltooide ambtsperiodes neemt Jan Goossensen afscheid als ouderling van onze kerkgemeente. Het zou te ver voeren om alles op te sommen wat Jan in al die jaren heeft gedaan. En gelukkig zijn er ook dingen die hij blijft doen! Met dankbaarheid zullen wij in de dienst op 26 januari 2020, 10.30 uur in de Maranathakerk, bij het afscheid van Jan stilstaan. Van harte welkom!

Zondag 2 februari - Dienst met groen tintje

Op zondag 2 februari vieren we als gemeente samen in de Bergkerk. Dit wordt een gewone dienst met een groen tintje. Het dubbelkwartet Discant verleent haar medewerking. Aansluitend aan deze dienst is er een gemeentevergadering! Zie info elders.

ds. Martine Nijveld en ds. Axel Wicke

Fa. A. H. Kerkhof & Zn

uitvaartzorg sinds 1892

BEGRAFENISSEN - CREMATIES

Traditioneel - Persoonlijk - Eigentijds

o.a. beschikbare rouwcentra in de regio

"SORGHVLIET" Groot Hertoginnelaan 1

"WALDECK" Oude Haagweg 28 Loosduinen

THUIS-opbaring met vereiste middelen en zorg

Kantoor en besprekruimte
Groot Hertoginnelaan 227 - Den Haag

Uitvaartzorg naar religieuze gebruiken, levensovertuiging en/of individuele wensen ongeacht uw keuze van begraafplaats, crematorium of verzekeringsmaatschappij in Nederland

- Vastlegging persoonlijke wensen in ons vertrouwelijke archief (kosteloos)
- Kostenbegroting, -informatie
- Uitvaartverzekering (geïndexeerd)
- Depositoregeling (waardevast)

telefoon

070 - 3451676

Het Haegh trio

Via de BethelMuziekMatinee hebben Floor Deijnema (piano), Roald van Os (altviool) en Martijn Korteknie (contrabas) elkaar leren kennen. Nu vormen zij het ‘Het Haegh trio’. Dit seizoen spelen zij in hun programma o.a. de speciaal voor altviool en contrabas geschreven concertante van Carl Ditters von Dittersdorf. Afwisselend wordt er solo, als duo of als trio opgetreden. Op 19 januari kunt u hen beluisteren tijdens het BethelMuziekMatinee in buurt-en-kerkhuis Bethel. Dan treden zij op om 15 uur, ontmoeting vanaf 16 uur. Kosten: vrijwillige bijdrage.

Klaas Bruins

Colofon

Wijkkrant Den Haag-West
Bergkerk – Maranathakerk –
buurt-en-kerkhuis Bethel

Eindredactie:
Marinus van Kooij,
tel. 06-51 69 84 80
en Marieke Smits,
tel. 06-49 94 67 41
wijkkrantdhw@gmail.com

Correspondenten:
Bergkerk: Edwine Muller,
tel. 070-365 11 66,
e.muller-buschman@ziggo.nl
Maranathakerk: Jan Goossensen,
tel. 06-44 91 63 62,
jangoossensen@ziggo.nl
Buurt-en-kerkhuis Bethel:
Klaas Bruins, tel. 070-318 16 56,
KBruins@stekdenhaag.nl

Administrateur/Advertenties
Cees Kaas
Tel. (070) 345 61 53
c.kaas@telfort.nl

Bankrekeningnummer
NL41 INGB 0002 0789 62
(Wijkblad Den-Haag West)

Opmaakredacteur:
Herman Hartman
Druk: Quantas, Rijswijk
Oplage: 2.000 exemplaren.

BERGKERK, MARANATHAKERK, BUURT-EN-KERKHUIS BETHEL – 7

Verantwoordelijk en tòch blij leven!

Deze activiteit vindt u ook in programma op het inlegvel. Omdat de eerste van de vier bijeenkomsten al gepland staat op dinsdagavond 4 februari van 20 tot 21.30 uur vermeld ik deze activiteit ook hier.

Verantwoordelijk leven en vreugde kunnen heel goed samen gaan. Als we door te delen geluk tot stand brengen maakt ons dat blij! Verantwoordelijk leven is zelfs een vorm van vieren, stelt de rabbijn Jonathan Sacks in zijn prachtige boek 'Een gebroken wereld heel maken – verantwoordelijk leven in tijden van crisis'. Een boek dat inspireert om diaconaal, liefdevol te leven.

Op de eerste avond leren we de eerste vier bijbelverhalen uit Genesis kennen als verhalen van de geboorte van verantwoordelijkheid en uit de joodse kabbala het verhaal van de gebroken vaten.

De volgende drie bijeenkomsten zijn op de dinsdagen 3 maart, 7 april en 11 mei ook van 20 tot 21.30 uur.

Op de tweede avond leren we de rijke joodse gedachtenwereld kennen achter begrippen die wij vertaald kennen als barmhartigheid en gerech-

tigheid, liefde en ontferming. We onderscheiden individuele en collectieve verantwoordelijkheid.

De derde avond staan we stil bij de vraag hoe God in relatie staat tot onze verantwoordelijkheid, en de relatie tussen verantwoordelijkheid, het kwaad en het lijden (o.a. Job).

De vierde avond gaat over ons persoonlijk vermogen en onze persoonlijke opdracht om verantwoordelijkheid te dragen. Waarom ik? Wat kan ik?

Samen met diepgaande en inspirerende theologische inzichten en indrukwekkende voorbeeldverhalen weet Jonathan Sacks een hoop- en vreugdevol perspectief op 'verantwoordelijk leven' te geven. Ik deel er graag wat van. Voor deze bijeenkomsten in buurt-en-kerkhuis Bethel kunt u zich opgeven bij mij, 070-318 16 56 of kbruins@stekdenhaag.nl.

Klaas Bruins

Agenda januari 2020

Wo 8	11 u	Kring Krant & Bijbel, Bergkerk
Wo 8	17 u	Gemeentemaaltijd Maranathakerk
Vr 10	14u	Leesclub!, Alles voor allen
Vr 10	15 u	Verhalencafé, Slechte beslissing, Bethel
Za 11	17 u	KidsTime-middag, Bethel
Zo 12	11.30 u	Koffieconcert Warner Fokkens, Bergkerk
Do 16	20 u	Vrome Freule, Fahrenheitstraat 558
Zo 19	15 u	BethelMuziekMatinee, Het Haegh trio
Wo 22	14.30 u	Lezing Indonesië, kerken en mensenrechten, Maranathakerk
Wo 22	17 u	KidsTime-middag, Bethel
Do 23	20 u	Samen gedichten lezen, Bethel
Za 25	19 u	Kampfilm- en reünie-avond, Bergkerk
Zo 26	17 u	Concert Quatriola Ensemble, Maranathakerk
Wo 29	20 u	Lezing Het goede leven volgens Govert Buijs, Maranathakerk
Do 30	15.30 u	Boekpresentatie en opening expositie Hansa Versteeg, Bethel

Vaste activiteiten

Bethel zie betheldenhaag.nl

Buurtbios	2e vrij van de maand, 19.30-22.30 u
Buurtkoffie	di 14-16 u, do 9.30-11.30 u
Computerhelpdesk	di 14-16 u, do 10-12 u
Creacub ouderen	di 10-12.00 u
Kinderclub	vrij 19-20 u
KidsTime-middagen	wo, za, om de 2 weken, 17.00-19.00 u
Juridisch spreekuur	iedere 3e di van de maand, 19.30-20.30 u
Maaltijden	di, 2e en 4e do van de maand, laatste vr, 18 u
Med. avondgebed	ma 19.30-20.15 u
TeenTime	1e en 3e vrijdag van de maand, 20-22 u
Verhalencafé	2e vrij van de maand, 15-17 u
Vrome Freule	iedere 2e do van de maand, v.a. 20 u

Bergkerk

Fair Trade stand	iedere laatste zondag van de maand, 11-11.30 u
Oefenen Cantorij	iedere woensdagavond, 19-20 uur (niet in vakanties)

Maranathakerk zie www.maranathakerkdenhaag.nl

Amnesty	4e ma van de maand, 20 u
Buurtkoffie	elke wo 10-12 u, op de 1e wo met levende muziek
Klassiek concert	3e zo van de maand, 17-18 u
'Het gesprek'	3e wo van de maand, 14.30-16.30 u
Locatieberaad	2e ma van de maand, 20 u
Maaltijd	2e wo van de maand, 18 u (niet in september)
PIGL	Reserveren: (070) 352 14 78 di 11 u, Protestants Indisch Geestelijk Leven

Wijkbus Segbroek

Vervoert ouderen in o.a.stadsdeel Segbroek.

De wijkbus rijdt iedere werkdag van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 13.00 uur tot 17.00 uur.

Wij zoeken nieuwe klanten!
Ook zoeken we dringend vrijwilligers om 1 dagdeel per week te chaufferen.

U kunt ons bereiken op tel: 070-3685070 van maandag t/m vrijdag van 08:30 tot 10.00 uur.

Adres: Escamplaan 61F (Escampade)

www.joostfvanvliet.nl

Joost f van Vliet
makelaars o.g.

Distelvinkenplein 9
2566 GH Den Haag

Tel 070 365 00 00
Fax 070 363 06 72

info@jfvliet.nl
www.joostfvanvliet.nl

Wijk info

Wijkgemeente Den Haag West

Predikanten

Axel Wicke

Eerste aanspreekpunt voor wie woont aan de landkant van de lijn Kennedylaan, Segbroeklaan, Stokroosstraat, Laan van Meerdervoort, Groen van Prinstererlaan
Tel. (070) 331 64 32
Telefonisch spreekuur: ma, wo, do 10-11 uur en vr 14-15 uur
Vrij op: di, vrijdagochtend en za
axel.wicke@betheldenhaag.nl
Twitter: @elzix
Egelantierstraat 75,
2565 XJ Den Haag

Martine Nijveld

Eerste aanspreekpunt voor wie woont aan de zee kant van de lijn Kennedylaan, Segbroeklaan, Stokroosstraat, Laan van Meerdervoort, Groen van Prinstererlaan
Tel. (070) 779 07 24
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag.
Telefonisch best bereikbaar tussen 8.30 en 10.00 uur.
me.nijveld@ziggo.nl
Fuutlaan 3, 2566 SB Den Haag

Jeugdwerk

www.jeugdwerkdenhaagwest.nl
Nelleke van Kooij
Tel. (070) 363 04 72
info@jeugdwerkdenhaagwest.nl

Rek.nr: NL78 INGB 0006 7296 40
Penningmeester Jeugdwerk

Voorzitter wijkkerkenraad

Vacant

Secretaris wijkkerkenraad

Jan Kouwenberg
Tel. (070) 346 34 43
jmkouwenberg@planet.nl

bethel buurt-en-kerkhuis

Buurt-en-kerkhuis Bethel

Thomas Schwenckestraat 28/30
Tel. (070) 318 16 56
www.betheldenhaag.nl
Twitter: @BethelDenHaag
Facebook: Buurt-en-kerkhuis Bethel Den Haag

Coördinator

Klaas Bruins, diaconaal opbouwwerker
Tel. (070) 318 16 56
kbruins@stekdenhaag.nl

Beheerder

Nelleke van Kooij
Tel. 06 10 23 53 21
bethelbeheer@gmail.com

Maranathakerk

Kerk en Gemeentecentrum:

2^e Sweelinckstraat 156
2517 HB Den Haag
www.maranathakerkdenhaag.nl
Tel. (070) 345 91 19

Koster, Centraal Informatiepunt en zaalverhuur

Marian van Duijvenvoorde
Tel. (070) 345 91 19
info@maranathakerkdenhaag.nl

Ledenadministratie

Ulco Klos
ledenadministratie@maranathakerkdenhaag.nl

Voorzitter locatieteam

Jan Goossensen
Tel. 06 44 91 63 62
voorzitter@maranathakerkdenhaag.nl

Organist

Bert van Stam
Tel: 06 24 79 50 14.
organist@maranathakerkdenhaag.nl

Kerkrentmeesters

Karin van Beek-Dekker (penningmeester)
Tel. (070) 350 48 41
penningmeester@maranathakerkdenhaag.nl

Diaconie

Nell de Vries-Naaborgh
Tel. (070) 352 14 78
diaconie@maranathakerkdenhaag.nl

Autodienst

Marja Korving
Tel. (070) 363 08 89
autodienst@maranathakerkdenhaag.nl

Bankrekeningnummers

NL21 INGB 0000 5830 00
Kerkrentmeesters Maranathakerk (ook voor bijdragen kerkmuziek)

NL94 INGB 0009 6853 30

Stichting Steunfonds Maranathakerk

NL52 INGB 0000 3125 88

Diaconie Maranathakerk

Kopij voor het februari-nummer uiterlijk op 6 januari zenden aan: wijkkrantdhw@gmail.com

Bergkerk

Kerk en Gemeentecentrum

Daal en Bergselaan 50 A
2565 AE Den Haag
Tel. (070) 360 62 84
www.bergkerkdenhaag.org

Koster en zaalverhuur

Leonore Brons
Tel. (070) 360 62 84
bergkerk@xs4all.nl

Coördinator locatieteam

Edwine Muller-Buschman
Tel. 070-365 11 66
e.muller-buschman@ziggo.nl

Ledenadministratie

Gerard Gutz
Tel. (070) 368 96 48
g.gutz@casema.nl

Organist

Warner Fokkens
Tel. (010) 210 85 89
info@warnerfokkens.nl

Cantor

Christi van der Hauw-Scheele
Tel. (070) 354 64 62
jaap-christi@online.nl

Kerkrentmeesters

Joost Smits Tel. (070) 368 39 66
joost.smits@hotmail.com

Diaconie

Willem-Jan Huijssoon
Tel. (070) 392 65 92 —wjh@wxs.nl

Autodienst

Joost Smits Tel. (070) 368 39 66
joost.smits@hotmail.com

Bankrekeningnummers

Bergkerk/Bethel
NL21 INGB 0000 5102 50
Protestantse Wijkgemeente Bergkerk (voor collectebonnen en giften wijkwerk)

NL52 ABNA 0474 2767 59

Wijkkas Bergkerk (ook Comité Meeleven)

NL38 RABO 0373 7207 77

Protestantse Gemeente Den Haag (voor kerkelijke bijdragen)

NL92 INGB 0007 5801 75

Diaconie Bergkerk

NL39 TRIO 0786 8127 02
ZWO-commissie Bergkerk/Bethelkapel